

Ο εβδομηντάχρονος δάσκαλος Κλείτος

Έζησε επί τουρκοκρατίας και επί αποικιοκρατίας. Ήταν ανάπηρος από την ενορία Χαρδακιώτισσα της Κυθρέας. Είχε δυο αδελφές, την Ελεγκού και την Αννεττού. Η πρώτη αδελφή του ήταν παντρεμένη με τον Πάϊκκο που εργάζεται εργατής στα ασβεστοκάμινα της Κυθρέας.

Οι δυο του αδελφές είχαν βούφες (αργαλειούς) και τους εμασούριζε όπως δείχνει η σχετική φωτογραφία που κάθεται διπλοπόδι. Παράλληλα με την ασχολία του αυτή μάθαινε και τα παιδιά γράμματα κρυφά στην ενορία του επί Τουρκοκρατίας και σαν αμοιβή του έπαιρνε κάθε μαθητής από ένα ψωμί την εβδομάδα.

Επήγα σπίτι του με δυο άλλα παιδιά συνομήλικα μου, τον Ανδρέα του Μουξιούρη, που πέθανε στη Νότια Αφρική και τον Αντώνη που βρίσκεται σήμερα στην Αυστραλία και τον επισκεφθήκαμε στο σπίτι του στην Χαρδακιώτισσα. Τον βρήκαμε να κάθεται σ' ένα χωματόσπιτο, ανήμπορο και

κατάκοιτο. Το θυμούμαι πολύ καλά γιατί τότε που τον επισκεφθήκαμε ήμουν 12 χρονών και φοιτούσα ακόμη στο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Ανδρονίκου Κυθρέας.

Όταν πέθανε η αδελφή του Ελεγκού, ο γαμπρός του Πάϊκκος παντρεύτηκε μια προσφυγοπούλα που λεγόταν Μισιλέ και είχε έλθει από τη Μικρασία το 1922 μαζί με την οικογένεια του Μιχάλη του πρόσφυγα που είχε εγκατασταθεί στην ενορία του Αγίου Ανδρονίκου Κυθρέας. Μάλιστα ο Μιχάλης κρατήθηκε αιχμάλωτος στην Τουρκία και κατόρθωσε να διαφύγει και να φθάσει μετά στην Κυθρέα όπου επανασυνδέθηκε με την οικογένεια του.

Η Μισιλέ πολύ λίγο καιρό έζησε με τον Πάϊκκο γιατί αυτός πέθανε και αυτή παντρεύτηκε ένα αστυνομικό που λεγόταν Γιώρκος. Στην Κύπρο η Μισιλέ άλλαξε το όνομα της και λεγόταν Ελένη.

Κώστας Χαραλ. Αιμιλιανίδης

Ο Πενταδάχτυλος

Ο Πενταδάχτυλος αναπνέει
στο δικό-μου ρυθμό
έγινε ένα με τους δικούς-μου παλμούς
ανακατέφτηκε μέσα-μου
και δεν μπορείς να ξεχωρίσεις
τον Πενταδάχτυλο απ' τον εαυτό-μου
τον εαυτό-μου απ' τον Πενταδάχτυλο
το αίμα-του απ' το δικό-μου.
Κι έτσι συμπορεβόμαστε συνυπάρχουμε:
ο Πενταδάχτυλος το βουνό
κι εγώ ο άνθρωπος

Λεύκιος Ζαφειρίου